

Sygn. akt *VI RCa 47/14*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Niewiadomska (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Biernat–Kalinowska

SR del. do SO Maja Jabłońska

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **H. K.**

przeciwko **M. K. i D. K.**

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

oraz z powództwa **M. K.**

przeciwko **H. K.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powoda-pozwanego wzajemnego i powódki-pozwanej wzajemnej

od wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie

z dnia 31 października 2013 roku

sygn. akt III RC 169/12

1. oddala apelację powoda H. K.,
2. zmienia punkt I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że powództwo w stosunku do M. K. oddala,
3. oddala apelację M. K. w pozostałej części,
4. koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi

Sygn. akt VI RCa 47/14

UZASADNIENIE

H. K. w pozwie z 16 lipca 2012r. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec M. K. i D. K. nałożonego na niego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 29 listopada 2006r. w sprawie VI RCa 210/06.

Uzasadnił swoje stanowisko podając, że córki usamodzielnily się, natomiast on przeszedł na emeryturę.

Pozwane w odpowiedzi na pozew zaakceptowały powództwo w części dotyczącej alimentów na utrzymanie D. K. od momentu wydania orzeczenia. Podały, że D. K. uzyskuje dochód pozwalający jej na samodzielne utrzymanie, natomiast M. K. jako osoba niepełnosprawna i niezdolna do samodzielnej egzystencji pozostaje w niezmienniej sytuacji i nie ma możliwości utrzymać się samodzielnie. Jednocześnie zgłosiły powództwo wzajemne o ustalenie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec M. K. na poziomie 1500 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy wyrokiem z 31 października 2013r. w sprawie III RC 169/12 ustalił, że obowiązek alimentacyjny H. K. wobec M. K. i D. K. nie istnieje od dnia 29 października 2012r., oddalił powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów na utrzymanie M. K..

Sąd decyzję swoją uzasadnił podając, że postępowanie dowodowe wykazało zmianę stosunków skutkującą uwzględnieniem powództwa. W ocenie Sądu Rejonowego istotnej zmianie uległa sytuacja D. K., która uzyskała możliwość samodzielnego utrzymania się, a także sytuacja powoda, którego dochody uległy ograniczeniu w związku z zakończeniem aktywności zawodowej. Sąd nie dostrzegł natomiast zmiany sytuacji w warunkach życia M. K..

Sąd Rejonowy w Mrągowie w dniu 9 grudnia 2013r. w sprawie III RC 169/12 wydał wyrok uzupełniający wskazując, że umorzył postępowanie w zakresie żądania powoda H. K. ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec D. K. i M. K. za okres od 19 lipca 2012r. do dnia 29 października 2012r.

Wyrok ten zaskarżyła M. K. zarzucając naruszenie przepisów postępowania poprzez pobieżne tylko przeanalizowanie okoliczności sprawy, niewyjaśnienie podstawy prawnej i faktycznej orzeczenia oraz okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, nadto naruszenie przepisów art. 138 k.r.o. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zaistniały podstawy do ustalenia nieistnienia obowiązku alimentacyjnego, a nie zaistniały podstawy do podwyższenia alimentów należnych na utrzymanie M. K..

Wniosła o oddalenie powództwa H. K. i jednocześnie ustalenie obowiązku alimentacyjnego na poziomie 1500 zł miesięcznie.

Uzasadniła swoje stanowisko podając, że lakoniczność uzasadnienia wyroku uniemożliwia analizę toku wniosku Sądu Rejonowego. Wskazała na brak ustaleń w kwestii kosztów utrzymania M. K., a także nielogiczność twierdzeń o wsparciu utrzymania pozwanej poprzez rentę i świadczenia socjalne, jednocześnie brak wskazania na inne źródła utrzymania. Pozwana podkreśliła również, że Sąd dostrzegł konieczność korzystania z pomocy innych osób, a jednocześnie zwolnił powoda z obowiązku uczestniczenia w jej utrzymaniu. Podała, że całkowity koszt jej utrzymania wynosi około 1500 zł miesięcznie, zaś ze względu na całkowitą bierność powoda w wykonywaniu osobistych starań o wychowanie i utrzymanie winien on finansować wydatki związane z jej utrzymaniem.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżył również powód kwestionując ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego od 29 października 2012r. Wniósł o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny wygasł w dniu 19 lipca 2012r.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Postępowanie odwoławcze uzasadniło ingerencję w orzeczenie Sądu I instancji. Sąd odwoławczy bowiem podzielił wątpliwości skarżącej wskazującej na rozbieżność pomiędzy ustaleniami a wnioskami Sądu Rejonowego.

Słusznie dostrzegła bowiem skarżąca brak analizy kosztów utrzymania M. K., jednocześnie całkowite pominięcie przesłanek wskazanych w art. 133§1 k.r.o. Istotne jest również wskazanie na brak logiki we wnioskach dotyczących dostrzeżenia podstaw wskazanych w art. 138 k.r.o. Skarżąca trafnie podniosła, że ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy wskazują na poprawienie sytuacji materialnej powoda. Wskazała, że obowiązek alimentacyjny powoda wobec córki D. K. wygasł, nadto jego dochody uległy znaczącemu zwiększeniu. Z analizy natomiast jego sytuacji osobistej wyprowadziła wniosek o poprawieniu się jego standardu życia wskutek zawarcia małżeństwa.

Sąd odwoławczy uznał to stanowisko za przekonujące, albowiem logicznie i konsekwentnie umocowane w przeprowadzonych dowodach.

Sąd odwoławczy za kardynalne w analizie wniosku powoda o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec M. K. uznał przesłanki wskazane w art. 133§1 k.r.o. M. K. z racji swojego stanu zdrowia nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, dlatego też obowiązek jej utrzymania nadal obciąża rodziców. Wobec M. K. nie zachodzą przesłanki wskazane jako podstawa do uchylenia się rodziców od obowiązku alimentowania jej. Nie ma ona bowiem majątku umożliwiającego czerpanie dochodów, nadto nie sposób przyjąć, że nie dokłada ona starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Powód starał się wykazać możliwość uzyskania przez M. K. zatrudnienia, niemniej pominął w swoich ustaleniach całkowicie potrzeby córki. Przyjęcie przez nią bowiem oferty pracy przedstawionej przez powoda wiązałoby się z koniecznością zamiany nie tylko miejsca zamieszkania, ale i zamieszkania z powodem, z którym pozwana od długiego czasu nie ma kontaktu i nie łączy ich więź umożliwiająca wspólne komfortowe zamieszkiwanie. Powód, jak wynika z przeprowadzonych dowodów, nie był aktywnym uczestnikiem życia pozwanych, albowiem swój udział w ich sprawach ograniczył do okazjonalnych spotkań i sporadycznym wspólnym spędzaniu czasu na wyjazdach wakacyjnych. Nie sposób więc aktualnie oczekiwać od pozwanej, zwłaszcza przy uwzględnieniu jej problemów zdrowotnych, radykalnej zmiany warunków życiowych w celu zwolnienia powoda z obowiązków alimentacyjnych wobec niej. W konsekwencji Sąd odwoławczy nie dostrzegł podstaw do przyjęcia, że pozwana jest w stanie samodzielnie się utrzymać. Ta okoliczność, w ocenie Sądu odwoławczego, jest punktem wyjścia do analizy przesłanek wskazanych w art. 138 k.r.o. Sąd odwoławczy odmiennie więc niż Sąd Rejonowy wartościował okoliczności sprawy. W konsekwencji uznał, że skoro pozwana nie ma możliwości nawet przy maksymalnym wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych do samodzielnego utrzymania się, zgodnie z art. 133§1 k.r.o., aktualny jest obciążający rodziców obowiązek alimentacyjny. Stanowiska tego nie eliminuje dostrzeżona przez Sąd Rejonowy zmiana stosunków. Niepodważone w tym zakresie ustalenia Sądu I instancji wskazują, że zmianie uległa sytuacja powoda, natomiast nie zmieniła się sytuacja pozwanej. Podkreślić jednak należy, że ustalenia Sądu Rejonowego wskazują na poprawienie się sytuacji materialnej powoda. Dochód przez niego uzyskiwany jest wyższy niż w czasie orzekania o alimentach, nadto w racji zakończenia aktywności zawodowej i uzyskania prawa do emerytury zwiększyły się jego możliwości zarobkowe. Nie dyskredytują tego stanowiska eksponowane przez powoda dolegliwości zdrowotne, jako umożliwiające normalne funkcjonowanie. Obowiązku alimentacyjnego wobec niepełnosprawnej córki nie wyprzedza również, w ocenie Sądu odwoławczego, zamiar realizowania przez powoda marzeń obejmujących kontynuowanie edukacji na studiach psychologicznych, a także zagraniczne wyjazdy, czy rozwijanie zainteresowań. Córka powoda bowiem funkcjonuje na poziomie znacznie niższym nawet przy uwzględnieniu uzyskiwanych od niego alimentów.

Sąd odwoławczy nie dostrzegł więc podstaw do przyjęcia, że obowiązek alimentacyjny powoda wobec M. K. wygaś. W tym zakresie więc zaskarżony wyrok na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 133§1 i 3 k.r.o. i art. 135§1 k.r.o. zmienił oddalając powództwo w tej części.

Sąd oddalił natomiast apelację powoda w części kwestionującej ustalenie momentu wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec D. K.. Momentem umożliwiającym zakończenie realizowania obowiązku alimentacji dziecka jest czas jego usamodzielnienia się, a zatem uzyskania dochodów pozwalających na zabezpieczenie swoich usprawiedliwionych potrzeb. Nie ma więc istotnego znaczenia fakt uzyskania przez D. K. wyższego wykształcenia w czerwcu 2012r. U podstaw ustalenia daty wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego legło bowiem, zgodnie z art. 133§1 k.r.o., wskazanie na moment rozpoczęcia przez nią pracy zarobkowej umożliwiającej jej samodzielne utrzymanie się. W tym zakresie więc Sąd odwoławczy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda oddalił.

Sąd jednocześnie oddalił apelację M. K. w pozostałej części, tj. w zakresie zobowiązania powoda do alimentowania jej kwotą 1500 zł miesięcznie. W ocenie Sądu żądanie to jest wygórowane. Sytuacja M. K. od momentu ustalenia alimentów na jej rzecz w listopadzie 2006r. nie uległa zmianie uzasadniającej podwyższenie alimentów, zwłaszcza, że ustalone one zostały procentowo w zależności od wysokości dochodu powoda. Wzrost wynagrodzenia powoda spowodował wzrost alimentów. Proporcjonalnie więc, w ocenie Sądu odwoławczego wyrównane zostały różnice w kosztach utrzymania pomiędzy ponoszonymi w 2006r. i aktualnie. Nie uległ natomiast radykalnemu pogorszeniu stan

zdrowia pozwanej, nie zwiększył się znacząco zakres ponoszonych na jej utrzymanie wydatków. W konsekwencji Sąd odwoławczy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w ustalenia dotyczące wysokości alimentów przyjęte w 2006r. orzekł więc na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 135§1 k.r.o. o oddaleniu apelacji pozwanej w tym zakresie.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd orzekł o wzajemnym zniesieniu kosztów procesu pomiędzy stronami. Każda ze stron bowiem w części przegrała sprawę, dlatego też za adekwatne do sytuacji uznane zostało obciążenie stron wygenerowanymi samodzielnie przez nie kosztami procesu.